

ԱՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

第 141

Lodz. Piątek, 19 czerwca 1931 r.

נימפסר יאהרגאנג

לאדו, פרײַטאג ד' תמווע תרכזֿא

Nº 141

כתובת הדואר: אוניברסיטת לודז', פולין, 224-71, לודז', ul. Piotrkowska 21. — טל. 224-71.

ארב-גנו. פאר פיזטר דערצ'הונג "מאָרגענַשטעַן" איז פוילען, אָפְשִׁיְלָונְג אֵין לאָדוֹש

ספארט=פלאי העל ענאו רוד **אלימ פראדע=טודז=פיעסט פוי מאגנסטערז**

אלימפיאדע-איבונגען פֿרְוִיעַן אַבּוֹנְגָּעָן :: אַלְגְּנוּמִינָּעַ פֿרְיוּעַ אַבּוֹנְגָּעָן :: דֵּי אַבּוֹנְגָּעָן וְחַרְעָן אַנְגְּלוּגִירָטָן דָּוָרָן דָּעָרָן אַינְסְטוּרְקֶטָּאָרָעָן - קָאַמִּיסְטָן בְּיַם
אלימפיאדע-איבונגען פֿרְוִיעַן אַבּוֹנְגָּעָן מְעַנְעָרָן :: ◆◆
 אַבּוֹנְגָּעָן מְוִית פְּלָאַשְׁעָן :: סְפָּאַרְטָן-טָעַנְיָן :: אַבּוֹנְגָּעָן אַוְיָהָמָן מְכַשְּׁרִים
 סְפָּאַרְטָן-שְׁפִילְעָן :: פֿרְאַמְּבָנָן :: הַאנְדָּרָן-בָּאָלָן-מְעַטְשָׁן :: אַזְנָן-לְוִיגָּעָן

נאות-פאנאטאוניינע

זונטאגן. דער 21-טען זונא. 3 איזיגעד נאכמיינגן
גראונד אונד פַּלְמָרֶת -

העלעבעאוּ פָּרָה

א גראנדיזע בארטנער-פערנער-בן

פָּרְבּוֹנְדָּעַ מִיטַּ אֲגַאנְצָעֵד רְדֵיַּה אַיְבָּרְדָּאשְׁבָּנְדָּע אַטְרָאַקְצִיעַס
פָּאַנְטָאָוּן לְאַטְעָרִיּוֹן מַזְוִיּוֹנְרָעֵד וְעוֹרֶטֶן | 2 אַרְהָעַסְטָעָרָם | אַיְינְגָּעָנְעָרָכֶר בְּפָעַט
גְּלִימַ-רְאָד ■ עַלְעַקְטָרִישָׁע אַילְוָמִינְאַצְיָע ■ פְּלוּמְעָן-שְׁלָאַכְת ■ פְּיִיעַרְזָעָרָם ■ נְיאַגָּרָא-וּוְאַסְעָר-פְּאָל

רְפָדֶשׁ ! אַרְיֵץ = רִישְׁתָּאָל = בָּאוֹאָד בעפֿאָר אַיְהָר פָּאָהָרָת
אוֹיפֿ זְמָעָר = וְאוֹינְגָנוֹג בְּעַזּוּבָט דְּעַם

האניג זית-זר פון אראנו שטיין קאנט אידער בעזומען: (אליוווען-אייל) מאנדלאן, רואינקעפם, א-ברזיסצער אויססוו אה' פון "בעלאל", קונס-בליזאָר, סעץ אמקעס, קאנפיטרווען א. ז. ו. פלאטין און זילבער-איסטראַטיגטונגנונג. קומט און זעהט די ארבייט פון אונזער ערדער און ארץ-ישראל. אפּעו פון 10 פרעה בין 10 אָוונֶנד.

זְדַאֲגָרְבָּג.
הערצליכען דאך דרייקט אויס די פערדוואלטונג פון
בִּיחַ-סְלָחָם

**די געהרטע דאספנן און האגן ווי אויך דפער יאנעדן,
זעלכלע האבען אנטיגענומען איינעם בלזומעל-טאג
דעט 16-ען יוניג ה. ז.**

רְאֵמָרֶת מַיְסָדָה לְאָפּוֹשִׁי

**גאָבען נישט קייז שום נאמנות
אויף כשות.**

אָוִיב אַיְהָר הַאֲטָן אֶנְדָּר נִישְׁתָּגֵטְרָזְגָּקְעָן דָּעַם בְּעַוְּאוֹאִיסְטָעָן רָאוּזִינְפָּעָן.

דאן איבערזיגטן איךן. או איךר בערטויגט איךן און אייפר פֿאמִילַיעַ
הנאה צי האבעזן פֿון גוטפֿון וויאָן, ווועס קאָסט זעהָר בְּילַיגַן.
צְלִיבָּה רַעֲקֵלֶם פֿערְקֵוֹפְּפָן מֵיד אַ פֿלאַשׁ פֿון $\frac{1}{4}$ לִיטָּעָר
גִּיטְּעָן רַאֲרוֹיְינָן עַל בָּאָר 65 גְּרָאַשְׂעַד
וּדְיִין בְּ 7 בָּאָר 65 גְּרָאַשְׂעַד
אַ-בָּאַמְּשִׁינְכָּפָּן דְּסָם וּלְבָן וּמְבָךְ 1.50 זָלַג. ● אַ קְוֹאוֹרֶט 2 זָלַג.
אַלְעָג סְאַרְטָעַן וּוּיְנָעַן דְּפָרְגִּירְמָעַן "פֿראָגְרָעָס" אַיִן צְוּבְּעַקְּפָּמָן
בְּיַ. ח. בְּלָאַנְכָּעַט, גְּלוֹבָנָא 69 גְּשֻׁעָטָט
לְמִידְיָנִיגַּעַט מְלָאַשְׁעַן צָהָלָעַן סְבִּיר 5 גָּרָה, פְּאַר $\frac{1}{4}$ לִיטְּעָרְדָּגְעַט, צָב 10 גָּרָה, פְּאַר
גְּשַׁמְּינִיקָּעַט אַיִן קוֹחָרְטָעַט. סְבִּים צְבָתָנָגָן
וּיְיָיָן אַיִן מְעַהַדָּה-פֿאַבְּרִיךְ פֿירְמָט "פֿראָגְרָעָס"

בלון-מעוז=טאג

עֲדֹנָאָנְגָלִישׁען יְהוּמִים-הַזֶּה

זונט א.ג., דעם 21 יוני ווועס אויך די גאנצן אין לאדו גוועמעלט
יערען שפערנדונגגען, ליטובת דעם
זאקס געלפינט זיך אויך דער פולנאנציגא-גאָס 40. דאס יידישע פֿוֹגְלַקְעָם ווּרְעָם
עֲבַעַטְפָּן צי שפערנדען סָפָּר פּוֹאָג נְאַטְוּפְּנְדִּיגְעַן זאָך.

Do głębi wzruszony zgonem
B.P. Emanuela Hamburskiego
składa tą drogą Wydawnictwu „**Lodzer Tageblat**”
i pozostałej **Rodzinie** serdeczne współczucie
szac **Z. ZYLBERBERG**

CIECHOCINEK וּלְאַצְלָאוֹסְקָא-גָּאָם וּילָע "Wiktorja" **D^{I.}_{med.} W. Łaski**

אכטונג, לעטניקהעם!

ויאס בעהען אפ פון ווילזער דיערטס אויף ווישניאווע - גורה.
שטעלט זיך אפ אויף יעדער שטעל פויט מערטונג.
פריזן 1 זל.
עמ כורסיירען 18 לומסום-איזטאבוסצ'ו - העמצע בעדינונג
ביש אכטיניג Brzezińska Sp. Samochodowa
שטאנז'יע ווידזעוו בי רעד בריס

שמיר מישע ליל=שמורים איו לאדווער שטאט=ראם

אונציטרוי-פֿאָרְשַׁלָּאָג פֿאָרִי מְאַנְּיִסְטַּר אָט אַפְּגַּנוּוֹ אַרְפַּעַז דּוֹרְכֵי שְׂטָאַט-רָאָט — צּוֹטְרֵי-וּוֹאָטָם פֿאָרִי פְּרֻעֲוִידַעַנְתָּא אוּ אַונְצִיטְרֵי פֿאָרִי וּוַיְצַע-פְּרֻעֲוִידַעַנְתָּא וּוַיְלִינְסְּפִי — אַנְגַּעַנוּמָעַן דּעֶרֶר פֿאָרְשַׁלָּאָג פֿוּ קָאָמִיסְיָע, וּוְעַלְכָּעֶר רַעַחַבְלִיטִירַת דֵּי לְאוֹנוֹנִיקָּעָס קוֹל אָנוֹ אַיזְדַּעַבְסְּפִי

ס'יווערט אַפְגָוּוֹאַרְפָעָן דער פֿאַרְשָׁלָטָה קוֹן קָדֵם
וּוּאַקָּאַט וּוִיְצָמָאָן אַפְגָוּוֹאַרְפָעָן דֶּי גַּנְצָע מַזְמָאָן
בֵּין באָך אַנְיָאוֹרְטָיל פָּונְ קְרוֹזְ-גַּעֲדִיכָּט.
ס'יווערט אַפְגָוּוֹאַרְפָעָן דער פֿאַרְשָׁלָטָה קוֹן בָּגָד
פָּפָ. ר. צְדָקָה פֻּרְפָּלִיכָּטָעָן בַּיְדָע בְּעַשְׂוְלִיכָּגָטָע לְעוֹבָר-
קָעָם, אוֹ אַיִן פְּעַרְלָוִיף פָּונְ 7 טָפָג וְאַלְעָן וְאַיְן
בְּעַרְגּוּבָעָן דֶּעָם אַגְּנָצָעָן גַּנְזִין זָם פְּרָאַקְהָאָרָה.
מִיט 40 שְׁטִימָעָן גַּעֲגָעָן 13 שְׁטִימָעָן בַּיְן 2 אַפָּפָ
גַּעֲהַאלְסְטָעָנָעָ (אַגְּחָהָה) וּוּרְטָן אַנְגְּוָנָהָמָעָן דֶּי חַזְקָה
לוֹצְיָעָן פָּונְ דער סְפָעְצִיעְלָמָעָר אַוְסְפָּאַרְשָׁוּבָסָ-קָדָם
מִיסְעָן, וּוּלְכָאָר רַעַחְבִּילְטִיטִירָט פְּוּלְשְׁטַעְבָּדָיגָ דֶּי
בְּעַשְׂוְלִיכָּגָטָע לְאוֹנוֹגִיקָעָס קוֹק אַיִן אַיזְדְּבָקָי, דֶּי
דָּאַזְיָעָ אַפְשִׁימָוָג אַיִן גַּעֲוָעָן אַ גַּעֲהִימָּו.
דער פֿאַרְשָׁלָטָג וּוּבָעָן אַוְבְּצָהָרָהָ פְּאַרְזָן מַכְּ-
גִּיסְטָרָאָט אַיִן אַפְגָוּוֹאַרְפָעָן גַּעֲוָאָרָעָן. דער פֿאַרְזָן
שְׁלָתָג הָאָט בעַקְוּמָעָן 3 שְׁטִימָעָן פָּונְ בְּפָרָ. זָפָר
מַאֲגִיסְטָרָאָט אַיִן בַּיְיָ דֶּעָר אַפְשִׁימָוָג נִשְׁמָס גַּעֲוָעָן
אַבוּוּזְעָנָד.

ס. ישור בלאטען 33 יאהר. פון דעם מאציגנט און
סט זיך און א געווואלזינגער אונדעריך בעגען דער
ליינסק. מויווארטס איהם פאָר, איז ער איז שווין
פעסיגאנעלער ריכילזט-טריבער, איז ער איז שווין
רכילזט בעופען אין טירומען, איז ער טוט דאס
אַ, פְּדִי צו בעקמפען אַ פָּסְטָפָּעָן בְּיִדְרָפֶר סָגָנָן-
אַ גַּאֲרָשָׂרְפָּעָן אַנְגְּרִיךְ מְאַכְּטָן וַיְצָעָן-פְּרָזְזִוִּי-
שְׁרָאָפָּלְסְּקִי.
בעת דפר דיסקופיע קומפען צו זעהר שטורה.
ע און דראָם אַטְישָׁע מאָמְפָּטָעָן, בעזינדרעס
שען דער ווילעינסקי און לאָוּונִיק פִּוְרְטָאֵל. ס' איז
דר נישט געקומפען צו קלעט.
אַ ווֹיְטָעָרְדִּינְגָּעָר שְׁטוּרָם האָט אַרְזִיסְגָּעָרְדָּעָן
פָּאָרְשָׁלָגְגָּעָר פָּוּן די גְּפָר. אַוְיסְצְּוּטִיְּלָעָן אַ סְפָּעָ-
לְעָץ קָאָמִיסִיךְ, וּוּלְכָבָעָן וְאַל אַוְיסְצְּוּטָרְשָׁעָן פָּאָרְדָּוָסָם
זְוִידְעָנָט וּשְׁעָמִינְעָנָקִי האָט פָּעָרְדוֹשָׁטָם די פָּאָר-
לְפָעָן אַין פָּעָרְלוֹף פָּוּן אַ יְאָהָר. די לִינְקָעָ-
קְיִיעָס אַין אוֹיךְ די צִוְּנִינְטִישָׁע האָפָעָן גַּעַנְוָ-
אַין שִׁין דעם פְּרָעָזְדָּעָן וּשְׁעָמִינְעָנָקִי. הָגָם
פְּרָעָזְדָּעָן האָט פָּעָרְלָאנְגָּט אַן די קָאָמִיסִיךְ
זְוִידְעָנָט וְאַתְּמָנָט וְעַזְוָעָן.
זִים סְוּךְ זְעַבְעָן גַּעַלְבִּיבָּן אַפְּצָשְׁתִּימָפָן פָּאָל.
דע פָּאָרְשָׁלָגְגָּעָן 1) דער שְׁטָאָט-דָּראָט גִּיט אַיבְּפָר
גַּעַנְגָּעָן פָּנִין אַין גַּפְּרִיכְט 2) אַגְּנָעָהָמָעָן דעם
אַפְּגִּילְטָאָצִיעָן. בְּעַרְיכְּתָן פָּוּן דער קָאָמִיסִיךְ
אַוְיסְוּהָלָעָן אַ קָּאָמִיסִיךְ אַוְיסְצְּוּטָרְשָׁעָן די טָעָ-
קִידְיִיט פָּוּן פְּרָאוּדְרָעָן וּשְׁעָמִינְעָנָקִי 4) אַנְצְּזָטְרָזְדִּי.
זְוּגָן פָּאָרְן וַיְצָעָן-פְּרָעָזְדָּעָן וַיְלָעָן-לְעָנָקִי 5) אַונְגָּ-
דָּוִי-וּוְאָצָם פָּאָרְן גַּאנְצָן מַאְגִּיסְטָרָאָט (פָּוּן גְּפָרְ-
הָאלָב 4 בְּמִיאָכְטָן אַיז מעָן נָאָה אַ זְעהָר גּוֹרְ-
אַון עַדְסְמָעָר רַעֲדָע פָּוּן פְּרָעָזְדָּעָן וּשְׁעָמִינְפָּנְצִ-
שְׁגַּעַטְרָעָטָן אַפְּצָשְׁתִּימָפָן די אַיִּינְגְּעָטָרָגְעָנָע
שְׁלָגָעָן :

ואיך דער געטהיינער זיזונג פון שמאנ-ראט
האט מפּוֹן בעטרכט נאָר די אַיינְצִיגֶּפֿרְגָּז ווען
די פָּאָרוֹאוֹרְפָּעָו ווֹאָס דָּר. ווַיְעַלְּגֵנְסִי^{האטט געמאָט די צוֹיִי לְאַוּנוֹנִיכּעַם כּוֹם}
אוֹזְאוֹרְטְּבָסְקִי
די דיסקוטיע איז געווען אַפְּרָוּצְגָּוּן פּוֹן
דרער מאָנטָגְדִּיגְפֿרְגָּז זיזונג.
אוֹפְּמָן זָאָל אַיְן פָּעָרְהָן דָּר גַּאנְצָעָר קָאמָ-^{בלעט דָּרְטָמְפָּנְעָר. די גַּולְפְּרִיעָס זָעָנָן פִּיל. אַיְן}
דָּרְעָר רַעֲפִירְעַזְנְטָאַנְטָעָן-לְאָוְשִׁי גַּעֲפִינָּס זָאָךְ פָּאָר-^{שְׁתְּעַהְעַר פּוֹן אַיְנָאָרְן-מִינִיסְטָרִים אוֹן פּוֹן דָּרְעָר}
קָאמִיסְטִּיךְ^{לְאָדוּעָר וְאַיְנוֹאַידְטוּעָז.}
די גַּעֲכִינְגָּז זיזונג האָט אַיְסְגְּזָהְפָּעָן אָן-^{דָּרְצָשׁ וּוֹי די מאָנטָגְדִּיגְעָז. גַּעֲכִינְגָּז שָׂוִין}
זְאָטְרָדְיוֹ^{זְעַמְדָּנוּ וּוְעַטְפָּרְפָּר פָּאָרְשְׁתְּהָעָר פּוֹן אַלְעָטְפָּרְקָ-}
זְאָטְרָדְיוֹ^{צִיעָס, וּוְעַלְכָּבָהְבָּזְעָן אַגְּנְגְּנוּמָעָן אַפְּטָלְגָּוּן די}
דָּקְוּמָעָן^{דָּרְעָר דָּזְיְגָעָר זְהָר דָּרְאָטְמִישָׁר פָּרָאָגָע, די דִּיסְקִי.}
בְּשָׂוִים^{סְפִּיעָז האָט אַבָּעָר קִין שָׂוִם נִיעָס נִישָׁת גַּעֲגָבָז.}
פְּרָעִוִּידָס^{זְיִי האָט זָאָר גַּדְרָעָתָהָר אַרְוָם די זְלָבָע גַּעֲשָׁלְדִּי.}
פְּעַרְדִּינָס^{גַּוְגְּנָפָן, וּוֹאָס אַיְיךְ דָּר עַרְשְׁתָּעָר זיזונג.}
וּוְיִתְעַר^{פּוֹן דָּרְגָּז זִימָט פּוֹן דָּר סָצִיגְלִיטִישָׁע}
וּוְבָנְגָן דָּר^{פְּרָאָקְצִינָס אַיְן זְעַגְגְּנָעָן אַגְּוֹאָלְדִּי. עָר אַיְן שָׁאָר.}
בָּגָר 4^{פְּנַעַר אַנְגְּרִיפְּ גַּגְעָן דָּעַם דָּר וַיְעַלְּגֵנְסִי, דָּרְפָּטָר}
זְוִי^{הָאָט}
זְוִי שָׁוּם^{די אַפְּאוֹ-צִיעָז גַּעֲפִיהָרָט אַיְהָר טָאָקְטִים}
קְעִיפָּעָן^{אֹוְיהָ דָעַם אָוְפָן. אָז זְיִהְאָט נַעֲצִילָת צָוֹן}
בְּקָעָמָעָן^{מָאוֹן. עָדָר שְׁאָלָה אַיְיךְ טָרְעַפְּעָו אַיְוֹ שְׁטָאָמְ-פְּרָעָזְוִידְעָנָט}
קִין אַיְיךְ^{וְעַמְּיִינְצְּקִי}
ב^{וְעַלְכָּז זְיִי האָט גַּעֲזָפָן גַּעֲזָפָן טָרְעַפְּעָו דָּזָךְ דָּפָם, צְוִישָׁעָן אַיְן זָי עָר בְּעַד}

**אייז לובלינער ישיבה אויז נישט פערהאו קיין מיסיאנערז-געץ
אויז ערחלערט די לאדווער אפטילונג פוי "ישיבת חכמי לובלין"**

אַמְדָּרָעַן אֲבָחָר פָּאָן קְרָאָקָן, וּוְעַכְּרָר הָאָט נֶעָנֵן
וּוְעַלְּתָן אַזְּיִינְקָמָעָן אַלְּסָתְּמָידָן דָּעָר יִשְׁיבָה אָזָן
אָזָן נִישְׁתָּאָגְגָנוּמָעָן בְּעוֹזָרָעָן, הָאָט פָּרָאָלָס נִקְמָה
אַגְּזָוָכָט צָוְקָאַמְפְּרָאַקְמִיטִירָעָן דִּיְיִשְׁיבָה הָאָט עָרָל
אַגְּנָעָשְׁרִיבָעָן אֲבָרִיף אַיְן אַקְרָאָקָוָעָר בְּלַעַטְעָל
מִיאָטָן זְוָהָר נִישְׁתָּאָגְגָנוּמָעָן אַזְּיִידְרִיךְפָּן אָזָן זִירָסְצָרָן
יִפְּעָן אַלְּסָתְּמָידָן פָּרָאַקְמִיטִירָעָן, וְאַזְּבָלְיוֹן, וְאַזְּבָלְיוֹן
עָרָאָיְן קִינְמָאָגָן נִישְׁתָּאָגְגָנוּמָעָן.
וְעַד יִשְׁבָת חַכְמָת לִיְבָלִין, אַפְּטִיְלָוָגְנָהָזָן.
(-) מְרָדָכִי מַעְנָדָל זָאַמְרָפָעָלָד
נְשִׁיאָה הַפּוֹדֵךְ.

וראל-ቢוגרא אין לובלין, פון וואז מ'האט אונז גנאריש ערקלערט: דאט אַלעֲ ידיעות וועגען אַ מיטיאגערטען-געץ לובלין האבען נישט קיין שום שייכות צו בת חכמי לובלין". קיין שום תלמיד אין נישט דערוויטערט געווארען, אין מלילא קאן קיין ריד נישט זיין פון אויסטארשונגען, זיינעס אדרען השדים האיליה, אויך וועלכען צס תלמיד פון דער ישיבה. דאגגעגען איז אמת. אז עס איז געקומען צו

ז' יונת איז רעד אכציען

שובעך רעד אכציען ! דערמיט ווערט איזה
ז' צפַּצְדָּקָעַן דעם בִּילְגָעַנְדָּעַן בְּרִיךְ פָּגָר
מיר דאנקען איזיך פָּאָרָאָזִים :

ז' צְזֹזְמָעַנְהָאָגָג מֵיטַּדִּי אַלְגָּאָרְמִירְעַנְדָּב
וּפְעַנְעָן אֲמִיסְיָאָנְעַרְטָן-הַעַצְמָאָה אַיְזָן דָּעַר לְיַבְגִּינְגָּר
שׂוֹן
ז' גַּפְגָּעַן מִיר זַיְק אַיְן דָּעַר גּוֹטָעַר גַּעַלְעַט
רעַזְוָן
ז' מִפְּצַחְמִילְעָן דָּעַר יְגִישָׁר עַפְנָטְלִיכְקִיט
ז' נַעֲכְטָן. דָּאַגְּרַשְׁתָּאָג, הַעֲבָעָן מִיר זַיְק אַיְזָן
ז' אַיְזָן סְפָּלָאָמָּגִיסְפָּר עַסְרָבִינְדָּזָג מִיטַּן

Dr. med. NIEWIAŻSKI
סְפַּעֲצִיאָלִיסֶט פָּאָר סִּימְּלִים, טְרִיפְּפָר אָזְן הוֹרֵט-
קְרָאָדְקָהִיטִין, בְּעַהֲגָן דָּלְבָּגָן מָנוֹן מַעֲנָצָר-שְׁוֹעָכָב
אַנְדוֹזְשָׁעֵיָא 5, טַלְל. 159-40.
נְעַמֶּת אָז פָּוּן 5-9 אָז פָּוּן 11-8 אָז פָּוּן 9-5.
זְוַנְתָּאָג אָז יְוָם-טָבָּה פָּוּן 9-1 פָּאָרָם.
בְּאַזְוּגָה דָּבָּר בְּגָרְבָּה זָאוּן, פָּאָר פְּרוּיְצָן.

<p>א נעהטהרייז</p> <p>זו בעשיטעלט וועש ווערט פון זאפארט בעזובט ס'קענו זיינן אַ פערטהיינע און אוין נישט קיין פער- טיגע. — זו ערפסההרען פארושעטען, 9, וו. 24.</p>	<p>ב לוייברניר</p> <p>זוערט געוזכט טרייב= מאשיין גוטפען צוישטאנד. זו ערפסההרען קיילנסקיינען 44 ביי לעזווין.</p>
--	---

ראטעוועט די האָר!
ענցל-כעכ ליסע-קעפַט קפַען זויריך בעקומהָן
עם וואקסן פּוֹן די האָר. בענצענדיג
BAL צי האָר-וואקסן, וואס פֿערהייט
ויזיספְּלעָן, פֿערניכטטעט טשיפְּען, בעזיטיגט
סְפִּען פּוֹן קאָפְט אָזֶן ערעוּקָת צָום לְעַבְּדָן די
ארבעגען וואָרגלען פּוֹן די האָר. פרידְן פּוֹן
אי 2 לוֹן האָרכְטְּהוּס אַיִן מְהֻרְבָּד אַמְּהֻרְבָּד.

די בעסטע באד-גאלקעס

Dr. N. ROZEN
med.

M. Rosenth

<p>אשוּ-פָּעָנְסְטַר איין צוֹ פָּעָרְמִיטָנוֹ סָגָר אַפְּאַמְּחָן. צוֹ עַרְ פָּגָהָרָעָן 6 :זָמְנָהָהָאָרָא 6 בֵּי לִיּוֹזֶרֶאָרוּוּמֶשׁ.</p> <hr/> <p>Dr. med. W. Eychner</p> <p>נוֹנְסְקָאָלָאָן-אַכְּבָשָׂר זָגָרְוּשָׂעָר 11 טָעַלְפָטָן 134-72 געַמְטָן אָן 50-2 3-2 נָגָכָם, אָן אָן 9 7/4 נָהָרָאָה.</p>	<p>בְּלִינְגֶר אַוְיְסְפָּרְהָוִיט זָוִוְן פְּרָשָׁה. אַלְפָאָגָנְעָנָע מַאֲרִינָאָרְהָהָסִי חַיִים מַעַנְדָּרָאוּסִי אַנְרָאָדוֹוָא 8 סָעַל. 202-28. 2095</p>
---	---

Łagunowski
Plotkowska 70
i róg Trnawka
Tel. 181-83.
Specjalista chorób
skórnich, wenerycznych
i moczopłciowych
Leczenie światłem:
promeniami Roent-
gena i lampą kwar-
cową.
Przyjmuje od 8³⁰ do 10³⁰,
rano, od 1-ej do 2³⁰ pp.,
od 6 do 8³⁰ w., w niedzieli
i święta od 10 do
-ej. Dla pań oddzielna
salonka.

Dr. J. Lubitsch med.
בריזרינג - ארטראפעד
דר איבערגעטזינע פון גראנסקה 28
ואלולדביאוואר 9. טעל. 17-18.
נקהיתען פון די בימנער, געלעגעטען,
קרימנגען פון די פלייצס און גליידער
פראצ'אטורנייט פון ווטט'יכ ארטאטפֿרִישׂ
, חונד: וקלדוקעם אויף פלאטזען, קינסטיליכ
הענד און זילט, גראטונגן א. ו. ה.
טעל. 2-30, גו. 4-30.

זו בעקבם זו איזי הורט און דערטיל
אין פערטומערלייע
J. DRUKER
זואו אודסמא 5. טעל. 175-92

רָאשֵׁר אַלְזֹר בָּנֶן פְּלַת הָאָט גַּעֲזָאָגֶט אוֹן גַּעֲלַעֲרַבְּנַט

פָּנוּ —

וילא ישבה אין טבריה, אין בישט איניגאנצען בע- גערת ח' חנוכה און ער האט געוגאנט: «א מפוש מלאן, זומס ער רעדט ווי אַן מלאר, וואס ער דאסן ער שטעהט גליך מיטין פום צדם הימאלז זי אַנדרט» (שםות רביה פרשה ב', פיסקא ב').

אָרְדֵּן מִרְתַּן אֶמְבְּצָן... / (שְׂטִיף עֲרוֹבִי) פִּינְסְּ בָּכָאוּנְגָּעָר

אָרֶב יְנַעֲנֵר סִמְבָּנוֹן

האט ר' דן, וועלכעד האט געווואויסט די "שמאָה", געמאָכט אַתְל פֿזּן דעם מאָגאַה, און יודען האבען מעהָר נישט בעדאייפּט זיך פֿאָרכִיטּען פֿאָר אַיהם, אַזְיך ר' מאָירֵין אַונְר' דּבּעַן אַיִּינְגַּעֲנָן גַּסְטָן, ר' מאָירֵין אַזְיך יַעֲנֵד זִים סְפִּיטּוֹן חַתְּנוֹנָה געעהָטּ מִסּ ר' דּוֹסְטָ טַאָכְטָעָר, אַונְר' דּן זַוְּדָחָה, האט חַתְּנוֹנָה גַּעֲנָטָא אַין וּאָרְמָס מִשּׁ ר' מאָרָס.

אייז א מעשָׂה ווועגןְדַע דֵי רֹויִיטַע יְודֻעַלְעַד אָוּן ווועגןְדַע גָּלָח, פָּזֶן ווועמְעַד יְודַעַן האבעַד גַּעֲלִימְעַד גַּרְויִיסְעַד צְרוֹת

דר. ג. סאדיש

האט מען מיטגעגעבען, רבי מאירין גענונג
שפיזן און דערצ'ו גאה דדי' רבנים, און זיין זונען
געציגעגן אין גאנטס נאמען אין דערဂידיכט דעם
טייה סמבעטיזן אין אַ דיבטמאג, זונען זי גוענסען
דארטען און געווארץ בי' שבת. וווען דער סמבעטיזן
אייז געווארען ויזהיג. האט ר' מאיר דאן געאגט
זו די דדי' רבנים, זו זי זאלען דאן בליעבען ואָר-
טען אויף דעם רזיטען יהודעלע, זוארים צווויאָס
זאלען דדי' יודען מחל שבת זיין און פאָדערען
אייבערין טיה, זו ס'אייז גענונג וווען אין ייך טופ
עס.

ויל' גאר ר' מאיר אייז אויבער דעם סמבעטיזן,
האבען די רזיטען יהודעלעה איהם באָלד אַרײַנְגּוּזֶעַצֶּט
אין תפיסה פֿאָר חילול-שבת. אָבָעָר וווען ער האט
ווי געוויזען די בריה פון זיינער פרידער און זי הָאָר
זיגעשטימט, או קילין בעסערע עזה קען גאר
האבען יודען בעמאנט אַ גּוֹזִישׁ אַסְפִּיחָה און
זומס אַבְּעַצָּה, זי צְאוּי צְזֵדְקָה אַינְנָם, וועל-
ר זאל האבען דעם כה און דעם מות זיה צו
טעלען ענטגעגען דעם גלח. איז געבליבען, איז די
ונזיגע, וועלכע קענען העפלען דערבי, זונען די
יטען יהודעלעה פון יענצעז זויט סמבעטיזן, און איז מצנ
זו דעריבער שיקען אַ שליח צו זי יראיון בעטען פון
הילף. די דזאַיגע קלעה וצה האט געגעבען אַיִ-
דר אַ חכם אויף דער גראַיסְעָר אַסְפִּיחָה, און אַלע
בעבן ציגעשטימט, או קילין בעסערע עזה קען גאר

וואריאם די רוייטס' יודעלער אויף יענבר וויט
זשטיין זונגען, ווי בעקאנט, פון די פערטדייבענע
לאנג שווין אין גלוות און ווי לירען איצט פון אַ
גראוטער גזירהה, האבען זוי איהם גלייך פראיסיגעלגוט
פון די נאידר ש' און געבעטען אין זיין גאנצען.
פרוי און געוואָלעטען גורל צוויישען זיך, וועל פון זוי אַ
זונאָל חותנה כטאָען דער גורל מײַזאל העלפען יודען. איזי געפֿאָלעטען דער גורל
ואל געהען געלדען. אויף וויסען בישט פון קיין
הה און פון קיין גזירות, און זוי ואָלטען שווין
אויף אַבְּאָלטען היבענדיגען יודעל, אַ קליען מענטש
מַן. און וואָו האָט מען באָה געפֿנטן קרייגען פָּאַ
איינָה אַ באָסְאָרטען מאָן זוי איהם אליען. ואָלָאָ
לְאָהָה, ואָמָּצָה זֶה
בְּעֵן דערחָדֶת, אָו אַט די ברידער זונגען סמְבִּטְיוֹן.

רבי נמי ברדיצחן, אין געוויט איניגער פון די גראונטער חוננים און פליטניטים פאלציזיטען ביי יודען. עד אין געוויט דער חון אי זווארמאס אין אין צייטס פטש רצ'יס רביבם, רשי"י און זיין פירוש אוניר אבע"ה דערמאהנט איהם עטיליכ' מאל, או עד האט בעלערנט פון דינע רייד (ולמהות) מדבריו של ר"מ בע"ה יצחק שליח צבור זצ"ל, אין זיין פירוש אוניר (בבלום צ"ג 12).

קדרץ באה דער צויט פון לר' מאיר ש"ץ האט
זיך אונגעטויבען דער ערשותער קרייזציג (בימ
סוף פון ערפטען יהאָה-האנדערט), אונז זינענער אַ
וואָן איזן געווען אַרבענער פון די יודישע מאָרטירער,
וועלכע זונען דעםאלט אומגעלקומען דורה די צלט-
טההער.

קון גונז'ויע דיזיוז וועגן רעם לאפערן פון דעם
זאגעגן בעריה מהטען חון און פירטן זונגן בישט
זונבליבען, איבערחויט וויסט מען בוישט פון וואָ
פונן אַרְך האָט געשטאמט. מהאָט דאס, וויאָט אוּס,
קיינטאל ווישט געוואָסט, און אַפְנִים דעריבעֶט טאָקָע
אָס דין נאָכָען פֿרְבְּנְדָעַן געווֹאָצָען מיט אַמְּרוֹקָע
וויזַיגָעֵל לעגענדע פון אַרייזע צו די דָוִיטַע יודָעֵ
הַלְּבָדָאַגְּזָה יְנַפְּרֵר וַיְסַפֵּר סְמַבְּטִינוֹ.

די דזאיגען יידישע פאלקס-מעשה איזו געלביבען
פערט-זיבען אין אלטער ספרים נוישט אויזיך העברע-
איך. גאנך אויך יידיש. זעד בעקאנטער העדרבעאיך
יזדיעשר שדייפער אונז ביילאמידאך יצחק ריוקינד
בן זיראך האט פערענטליך פערשיזען ווס-
וואות פון קאט זעד מעשה צויאגען מיט בייאנד-אפיקען

בז' (אין דעם זדיטן) באנד פילאלאגנישע שרייטטען פון יידיש-ווערטען שאטליךע אינסטיטוט און אויהך סען נג בעאנדערן ביכעל).

לזוט דער דאָזַיגֶּטֶר יוֹדִישָׁעֶר לעֲגַבְּגַעַץ אֵין רִי
פָּאֵיד שִׁין גַּעֲזָעָן נִישָׁט בְּלוֹין אֵ בְּעַלְּהַמְּשֻׁטָּר חֹזֶן
אָזְנָן פִּיטָּן, בָּאָר אַזְיָח אַהֲלַפְּטָר אָזְן דַּעֲטָר, וּוּלְכָבָר
הָאָטָן גַּעֲרָאַטְמָוּעָס יְהָעָן פָּוֹן אֵ גַּרְוִיסְעָר צָרָה, אָזְן
וּלְכָבָר זַיְהָאָבָעָן זַיְהָבָעָן דָּאָרָה זַיְהָאַנְטִיגְּגָעָס
פָּזָן אֵ שְׂוֹאַרְגָּצָן מַגְּאָקָן אָזְן כִּיְשָׂרְדִּינְאָכָּרָן.
גַּעֲזָעָן, דַּעֲרַצְפָּהָלָם דַּזְּהַגְּגָעָפָּלְקָטָם-מִעְשָׁה,
אָזְן דָּעַר צִילִיט פָּוֹן “רְבִי מַאֲיד חֹזֶן פָּוֹן דִּי טִירְטָשָׁע” וְ
אָזְן “כּוּמָר” אֵ מְכַשְּׁפָּה, וּוּפְלִיכָּר הָאָטָן גַּעֲזָהָלָט אָפָּי,
שְׁמָדָן אָזְן אַמְּבָרְגָּנָן אַלְעָז יְהָעָן פָּוֹן דִּיְתָשְׁלָגָן,
אָזְן זַיְהָאָטָן גַּעֲזָהָלָטָן דִּעְרָבִי, אָזְן זַיְהָאָל וּוּפְרָעָן
פָּוֹן זַיְהָאָל. בְּלִיה.

הַדָּאֵל עֲבֹעֶז פָּז אִיְדְּרִישָׁעֶר אַקְטְּרִיסָעֶר

עֲרַצְתָּהֶלֶת פָּנוֹן דָּעַר בָּעֵרִיהַמְטָעָר שְׂוִישְׁפִּילְעָרוּיו שְׁמִילְיָע אַדְלָעָר
נִשְׁרִיבָעָן סְפָעֵצִיעָל פָּאָרוֹן «נִיעָם פָּאַלְקְסְבָּלָאָטָה» פָּנוֹן זַלְמָז זַיְלְבָעָר צְוַיְיָג
עַש גַּעַת אַין אַגְּרוֹיסָע אַגְּרָע, וּוּלְכָע וּוּשָׁע יָהָר לְאַזְעָן הַעֲרָעָן. עַר וּוּעָס אַבְּעָר דָּעַרְתָּא יְכָפָר בְּעַצְחָלָעָן מִיטָּן לְעַבְעָן, נַאֲר עַר וּוּסָה זִיה דַּעַר
פָּנוֹן גִּשְׁתָּא לְאַזְעָן אַפְּרָעָדָעָן.
וּוּי סִיחָט זִיה בָּאַלְד אַרְזִיסְגַּעַשְׁטָעָטָה, הַאַט
דָּעַר קָאַמִּיסָּאָה, אַנְשָׁתָּא אַוְיסְצְּפִּיהַחָעָן דַּי עַקְוָעָ
קַצְצִיאָ, גָּאָר אַוְיסְגַּעַלְאָזָטָה דַּי פָּעָרָאָהָסְיִלְעָטָע אַגְּדָ
דָּעַר פְּרִיָּה.
נַאֲכָדָעָם וּוּי עַר הַאַט דָּאָס אַפְּגָעָזָן, אַיְן פְּדָ
אַחַיְמַגְעָקָמָעָן, דָּעַרְצָעַהָלָת זַיְן פְּרִיָּה, וּוּסָה עַר הַאַט
גַּעַטְוָן, זַיְן מִיטָּן אַלְעָל גַּעַזְעָגָעָטָן אַוְן כְּלוּמָרְשָׁת דָּהָיָ
בְּעַמְוּרָקָט, אַזְעָן אַיְן וִיכְפָּר, אַזְעָן וּוּסָה וְגַעַךְ
הַיְוִינְטָגָעָ נַאֲכָט דָּעַרְפָּאָד בְּעַצְחָלָעָן מִיטָּן זַיְן לְעַבְעָן
דָּעַר קָאַמִּיסָּאָה הַאַט דַּיְר דָּעַרְיָהָט גַּעַזְעָטָמָן אַיְן
זַיְן שְׁרִיבְּ-צִימָעָד שְׁרִיבָעָן. פָּס אַיְן גַּעַוְעָן 2 בַּיָּ
בָּאַכְּט, וּוּסָה מִעְן הַאַט זַיְן דָּעַרְהָאָסָט דָּעַרְפָּוֹן, וּוּסָה
עַר הַאַט אַפְּגָעָטָן. מִפְּנוֹן הַאַט גַּשְׁקִיט בָּאָר אַיְחָהָ
אַוְן מַעְהָר אַיְן עַר נִשְׁתָּא כְּרוּדְקָעְקוּמָעָן....
צַי מַאֲגָרְגָעָן 6 אַגְּרָעָגָעָן אַגְּרָעָגָעָן אַגְּרָעָגָעָן
דָּעַטְקָאַמִּיסָּאָרָס פְּדוּי זַיְר מַעְהָר נִשְׁתָּא גַּעַקְבָּנָט אַגְּרָעָ
הַאֲלָטָעָן אַיְן גַּעַקְבָּעָן, צַי לְוַעֲפָעָן צַי גַּפְרָעוּוֹתִישָׁעָן
וּוּסָה מִיר הַאֲבָעָן גַּעַחְעָטָס אַזְיִי פְּרִיה קְלִיבָעָן אַיְן
צָרָ, הַאֲבָעָן מַיְזָר אַלְעָל אַוְיסְעַרְגָּעְוַעְהָלָה דָּעַר
שְׁרָאָקָעָן וּוּיְלָי מִיד זַעֲגָעָן גַּעַוְעָן זַכְעָר. אַזְעָן
הַאַט זַיְר עַפְעָם דָּעַרְוָאָסָט וּוּגָעָן מִיד אַזְעָן מִעְן אַיְן
גַּעַקְמָעָן מַאֲכָעָן אַגְּרוֹזִיאָ. פְּרַשְׁתָּעָטָהָט זַיְר, אַזְעָן
אַזְיִי מִיר הַאַט דַּי הַיְתָג גַּעַצְיָהָטָמָת מַעְהָר זַיְר אַזְיִי
גַּעַבְעָן דָּאָס בִּיסְעָל גַּעַל פָּאָר וּוּלְכָעָן מִעְן אַזְוּעָקָ
גַּעַבְעָן זַעֲגָעָן אַיְטָמָתָגְעָלִיכָּעָפָס אַרְגָּגָעָן אַיְן
סְקָרָעָ, דָּאָס זַעֲגָעָן אַזְיִסְדְּרָקָעָן. פָּנוֹן שְׁנָהָא צְוַיְיָג

או אלה האב דאס געהרט אין געועהן,
האָב אַיִל אָגָעָה יְבָעָן פֿערְשָׁעָלְטָעָן דָּעַם טָאָגָה, וְאָסָם
עַמְּנָאָן מְדָר אַיִינְגְּעַפְּאָלְעָן דָּעַר „גְּלִיקְלִיבֶּרֶר“ גַּעַן
דָּזְבָּקָן זָוָן פֿאָלְדָעָן קִידָּן מְאָסְקוּעָ, צָו וּוּלְדָעָן אֵין
סְפָּאָרְעָן פָּצָן בְּרִילְאַגְּטָעָן, גַּעַועָהָעָן, אָנוֹ מִים קָאָרְעָן
הָאָטָן מִצְּעָן אָזָאָן וְאָרגָן, טָאָן וְאָסָם וְשָׁעָן מְעָן בָּאָרָן
מִבְּטָן בְּרִילְאַגְּטָעָן אִיהְ האָב גַּעַפְּעָנָטָן בַּיִּי פְּרָאָי גַּרְאָן
דָּרוֹזְבָּשָׂן גַּעַעְבָּה, אִיהְ האָב גַּעַזְאָסָטָן, אָנוֹ זַי גַּעַטָּן
פְּרִירְמָאָגָטָן אֲסָה בְּרִילְאַגְּטָעָן, טָאָן וְאָרוֹזָשָׂעָן האָטָן זַי
די אַתְּהָגְבָּזְעָן?

— והאם הולמת איך געטינן? ! — טענה י' ז' ש' מ' און קומס אויף מיד מיט דער בעדערונג מיט וועלכערל מען קומס אויף א היימישען מענ' שן, וואס און געפער ייסת בעיימן קלערען ווינען — אַהֲרֹן, וואם אויהר ווועט זיכאָר פערליידען אייעז'

פְּרִימָגָעַן, וַיְהִי אֶחָד בָּהָא אֵין דָרֶג גַּפְאָהָר צָו
פְּרִילְיוֹטָן אֲמִיגָּר לְפָבָעָן.

אֲנָה פְּרִיךְבָּזָן פְּרִילְיוֹטָן פְּרִיעָרָן, אֲנוֹ אַיִּחַ בֵּין גַּעַן
קְמַעַן, וּוְיִלְלָה מְעַן הָאָם מִיר אֵין בְּיַאלִיטָאָק גַּעַן
בְּאַסְטָן, אֲנוֹ מְעַן קְדָן פְּוֹן מַאֲסְקָרָעָן אַרְזִישָׁקָעָן גַּפְלָד
אַזְּרָעָן אֲבָגָעָן. מְעַן הָאָתָּה מִיר אַפְּיָלוֹ גַּעֲבָעָן אַנְּיָן
פְּלָגָעָן.

הַלְּדָעָם פָּנִים אֲמֹרָא בְּגַאנְק.

— אָמָבָן יְאָוֶז? — זַגְעָן גַּרְעָוִיטָש אָן זַיִן דֵּין.
סְלִזְיָן — קָיְזָן שְׁוִין פְּסָס אַנְדָּעַטָּש. אַבְּרָר מַעַן דַּאֲרָר אַיִּזְנָן
זַגְעָהָן זוֹ דַעַר בְּגַאנְק אָן נַאֲכָרְעָהָן. גַּרְעָוִיטָש
פִּזְחָאָס מַה אָן דַעַר בְּגַאנְק. אַדְשָׁת — מַעַן דַעַר. וּ
לְגַאנְק מַעַן דַעַטָּן. דַעַר דַּיְעַקְטָאָר אָנוּ אַגְּעוֹסְצָר

— ואָסָס כָּתָט אַקָּר דָּא? — פְּרִזְגֶּט מֵיהָ דָעַר
דִּינְקָסְפָּה — כְּחַאֲבָגָעַתְּרָא, אוֹ אַיִלָּעָד טְרוֹפָּעָ
אוֹ אַקְּן לְפָנָן. פְּרִזְגֶּטְמָפָּה זִיה, אוֹ סָאיְוָן מִיר גְּעוּזָן אַוְמָעָן
קוּרְעָם אַלְהָם צָו דְּעַרְצָהַלְעָן דָעַם אַמְתָּא אַוְ בְּחַאֲבָגָעָן
אַלְהָם גְּזַעַגָּט, אוֹ סָקְמָטָט מִיר בַּיִּי אַמְּלִיּוֹד אִין
מַסְמָחוֹת אַגְּרָעָסְעָד חֹוב, בֵּין זִיהָ גְּעַמְגָעָן אַלְהָם
אַגְּרָעָסְעָן אַקְּן וְיַלְלָאָסְעָן, זִיהָ וְעַלְלָאָסְעָן גַּעַל

הער אויף צו רוייכערן

אַ מײַ האָט אַרְיִנְגְּהָאנְקָעֵן צַבָּאָךְ אַזְקָאָד אָן
הָאָט וְהָ בְּקָלְקָאָט, אָוֹ סְיִיטָאָתָם וְהָעָטָדָר לְבָנָ
קָעָר פּוֹס. דָּעַר דָּאָקְטָאָר. האָט אַונְטָרוֹוֹכָט דָּפָס
אָנוֹ גַּעֲפָרָעָגָט דָּעָם מְאָן :

— וְזַי לְאָגָג אַיְוָן שְׂזָן, אָוֹ דָעַר פִּיסְטָאָס אַיְהָ
וְהָעָט ?

— אַוְסָט גַּמְעָסָוּ וְוַילְעָן ! — רַופָּא אַוְסָט דָּפָר

דָּאָקְטָאָר — דָּעַר קְנָפָלָטָן אַוְסָט פּוֹס אַזְוָדָה
צְוָבָרָאָקָעָן וְזַי צְוָוִי הָאָט אַיְהָ גַּעֲפָרָעָגָט
צְוָוִי אַזְוָדָה פּוֹס ?

— דִּי מְעָשָׁה אַזְוָדָה ? יְעַדְעָן מְאָל וְזַי אַיְהָ
הָאָב וְהָזָה בְּקָלְקָאָט פָּאָר מְיָין פּוֹס, אָזְוָדָה
מְיָין וְהָעָט אַזְוָדָה ?

— דִּי מְעָשָׁה אַזְוָדָה ? יְעַדְעָן מְאָל וְזַי אַיְהָ
דָּאָקְטָאָר. האָט זַי אַגְּשָׂדִי גַּעֲפָרָעָגָט צַבָּאָךְ
רוֹיְיכָרָעָן, וְזַפְּסָטָו זַיְן גַּעֲפָרָעָן :

— אַוְסָט זַאְרָגָן אַיְהָ עַרְגָּעָר
דִּיקְעָר ?

— גַּוְוִוִּיסְטָאָזָה אַיְהָ, זַאְרָגָן וְזַעְמָה אַיְהָ זַאְרָגָן
בִּישְׁטָמָן, אַיְהָ גַּהְהָ עַרְגָּעָר, וְזַעְמָה אַיְהָ גַּהְהָ זַעְמָה.

— (וְזַי) :

מְעַלּוֹת

וְזַעְמָה זַאְרָגָן
גַּהְהָ ?
שְׁלָלוֹת ?
בִּישְׁטָמָן,
אַזְוָדָה,
אַזְוָדָה,
אַבְּרָהָם,
זַעְמָה,
דָּעַר מְלָלוֹת
אוֹן בְּעַשְׁידָעָן,
פָּאָר יָגְדָּר
רַיְדָה,
אַזְוָדָה,
גַּשְׁמִיטָה.
— (וְזַי) :

אַיְן אַ סָּאָרָעָנָר וְוַעַלְתָּ

אַ סָּאָרָעָנָר יְגַגְּרָמָן זַאְגָּשָׁה הָיִינָט אַזְוָי
לִין כָּלה : טִיעָרָע ! קוֹיְף זַיְן פָּאָר דִּין אַיְגָּרָן
וְזַעְמָה זַיְן : יִזְאָת הָבָרָה — וְזַפְּסָטָה הָאָבָעָן דָּי גַּעֲלָד
בָּגָה דָעַר חָתָונה.

— נִשְׁתָּמָטָן אַיְרָגָּוּן !

— וְזַעְמָה מְאָבָעָן אַיְרָגָּוּן אַיְרָגָּוּן
— אַיְהָ האָב וְזַעְמָה קִין אַיְרָגָּוּן קִינְדָּעָן...

עַרְלָאָות וְזַי נִשְׁתָּמָטָן בְּלָאָפָּ�וּ

פָּאָטָעָר (זָוָם יְגַגְּלָע) : וְזַעְמָה פָּאָר אַזְוָי
לִיְּגָנְסָטָה ?
יְגַגְּלָע : וְזַעְמָה קִינְדָּעָן עַדְזִיחָהָגָן.
פָּאָטָעָר : וְזַעְמָה עַפְּסָעָס גַּאְזָעָס ?
יְגַגְּלָע : וְזַי אַיְלָה וְזַי וְהָעָטָן, אַזְוָי גַּעֲלָד
דָּי יְרַכְּגָלָע עַדְזִיחָהָגָן.

עַצּוֹת

מִין וְזַיְבָּהָה מִיר אַגְּנוּמְלָעָטָן אַרְגְּנְטָגָעָה
וְאַרְפָּעָן פָּוֹן אַלְלָעָטָה, אַיְהָ האָב שְׂפָרָדָה דָעָם
בִּישְׁטָמָן צְבָרָאָקָעָן, אַזְוָי אַיְהָ דָאָקְטָאָר
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה פְּרָעָטָן שְׁלָאָפָּעָן, אַזְוָי וְזַי אַזְוָדָה
עַנְפָּטָעָר — קְלִיְבָּשׂ וְזַי גַּלְיָה אַיְרָגָּעָן. אַיְהָ

— כְּלָדָה אַיְהָ דִּי אַזְוָרָעָן, מַעַן אַזְוָי זַי
גַּהְהָעָן בָּדָרָעָן ?
עַנְפָּטָעָר — סְפִּירְשָׁאָפָּטָן דִּי אַזְוָרָעָן מִיט זַאְמָד
— אַזְוָי גַּעֲשָׂאָר...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְבָּהָה
בִּישְׁטָמָן אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
וְאַזְוָדָה אַזְוָדָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
בָּעָן טָיאָן...

— אַיְהָ בִּין אַיְסָטָר זַיְבָּהָה, זַיְבָּהָה וְזַלְלָה
גַּעֲוָוָלָס אַזְוָי זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה זַיְבָּהָה
אַבְּיָלוּעָלְטָלִיכָּעָן יְיָדָרָעָן קְאָגָנְדָּעָן, אַבְּעָר זַיְב

פֿוֹן הַיִּנְטַּמְּגַןְטַּן גַּיְבָּן מֵיר
מִיטַּאַגְּזַעַד בְּעַנְגַּן 3 2 וְ.

אַרְוִיס גַּשְׁמַמְּאַה אַפְּטַע
דַּי קְזָקְנְּגַן וְיךָ אַונְטֶעֶר לַיְּטוֹגְן שָׂוִן לְאַנְגְּנִיהַרְגְּנַן אַינְתְּהַבְּעַרְגַּן בְּן 7, מַכְּסַט.

דַּאֲפָלְגַּה הַ' קָאַרְנְּגָלְדַּן. — שְׁנַעַלְגַּן אָן הַעֲלִיכָּן בְּעַרְגְּנוֹגָן.

מַאַנְיִישְׁכִּי 1
טַלְעַט 04-111

רַעַשְׁתָּאָרָאָן MOULIN ROUGE

175. מַרְטָאוֹן פְּאַרְ "ALA ASCHINGER" 30 פֿיעַטְרִיקָאוּוּר 30, טַעַל. 91-205.

גַּיְבָּן אַרְוִיס גַּעַנְדַּע אַונְבָּאַהְרָהַאְפָטַע מִיטַּאַגְּזַעַד בְּיַרְאָן קָאַמְּפָאַט.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַנְוּ נַוְיְסַע דְּרוֹמָע, וְאַסְּפָרְטִירְוִיטַע דַּי רְוִסְּפַע. מַפְּסִילְרִירְוִיטַע בְּעַיְהַגְּנַבְּן בְּעַת דַּעַר מַלְחָמָה אַבְּגַן.

Norma Talmadge i Gilbert Roland (1) "דִּי פְּרָזְלִי" אַנְ דַּעַר
הַיִּנְטַּמְּגַן אַיְזְנְגַּע אַונְבָּאַהְרָהַאְפָטַע מִיטַּאַגְּזַעַד בְּיַרְאָן קָאַמְּפָאַט.

דַּי מַחְקִיק אַיְזְנְגַּע צְבָעַסְטַע צְוִי דַּי בְּלִידָע אַונְטֶעֶר דַּעַר לַיְּטוֹגְן בְּן הַ' אַ. טְשְׂוָדָנוֹאַוְסָקִין. נַפְּסִילְרִירְוִיטַע בְּרַגְדָּרְקָם:

אַנְתְּהַבְּגַן טַעַלְדַּק 4 נַמְּבָד. שְׁבַת אָנוֹ זַונְטָגָן 2 בִּיטְאָגָן. לַפְּצִטְעַר סְזַיְגָן 10 אָנוֹ "MESSALINA" אַיְזְנְגַּע אַיְזְנְגַּע צְבָעַסְטַע צְוִי אַונְטֶעֶר.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

דְּרוֹמָע פֿוֹן פֿעַרְפַּאְלַעְגַּנְדַּע מַעַשְׁנַצְן אַיְזְנְגַּע אַיְזְנְגַּע אַ. בְּנַ.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

דְּרוֹמָע. וְאַסְּפָרְטִירְוִיטַע דַּי קְרָאָגְוַן וְפְגַעַן דַּעַר בְּשְׁוֹלִינְגָן, אוֹ "סְרָיוּגְן" קָעַנְגַּן נַיְשַׁטְוּן וְיִזְרְגַּדְגִּין.

אַזְרָחָבָן אַיְזְנְגַּע גַּוְיְנָה. טַבְּגַן 5 אַיְזְנְגַּע נַקְבָּסָטָן.

שְׁבַת אָנוֹ זַונְטָגָן 1 אַיְזְנְגַּע בִּיטְאָגָן. —

סְפָרְטִירְוִיטַע סִימְלָאַנְשָׁר אַרְקְעַסְטַעְרַוְתַּע.

אַזְנְטָהָרְדַּעְרַד דַּעַר לַיְּטוֹגְן פֿוֹן הַ' לִיְּדוֹעָה.

דַּעַר זָוֵל אַיְזְנְגַּשְׁוִישַׁ וְוּנְטִילִירִיט.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

נַרְעַסְטַעְרַפְּלַע פֿוֹן אַיְצְטִינְגַּע סְעוֹזָן!

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

דַּעַר פֿוֹלְמַס אַיְלָסְטִירְוִיטַע אַרְקְעַסְטַעְרַוְתַּע אַיְזְנְגַּע צְפָאַכְפָּס.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

לְוִיְּסָרְיָה DORAINA i Alfons Fryland אַזְעַטְרַעְדַּען אַפְּלַגְּיְקִיטַּע.

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְדַּע טַעַגְוַן!

הַיִּנְטַּמְּגַן אַונְ פֿאַלְגַּנְד